

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 10 sierpnia 2022 r.

Poz. 3503

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU

z dnia 9 sierpnia 2022 r.

w sprawie planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Szczekotowo”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r. poz. 916) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Szczekotowo”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej obejmującego zbiorowiska grądowe z licznymi drzewami pomnikowymi oraz największe na tym terenie skupienie kurhanów z okresu wczesnego średniowiecza, jak również pozostałości po smolarniach z XVIII wieku.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) zachodzenie naturalnych procesów ekologicznych w ekosystemach leśnych;
- 2) występowanie chronionych, rzadkich i wskaźnikowych puszczańskich gatunków flory;
- 3) stałe i liczne występowanie ornitofauny, a szczególnie dziuplaków;
- 4) znaczne zasoby martwego drewna i związane z nim liczne i rzadkie gatunki mykobioty, lichenobioty, brioflory oraz saproksylicznych bezkręgowców;
- 5) występowanie w rezerwacie drzew pomnikowych;
- 6) występowanie w rezerwacie największego i najlepiej zachowanego w Puszczy Białowieskiej zespołu sepulkralnego złożonego z zespołu cmentarzysk kurhanowych z okresu wczesnego średniowiecza;
- 7) położenie na terenie rezerwatu zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków:
 - a) kurhan, stan. 1, położony na uroczysku Szczekotowo w Puszczy Białowieskiej, w oddziale 214, gm. Hajnówka, wpisany do rejestru zabytków pod numerem rejestru 238/A decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku z dnia 27 grudnia 1978 r. l. dz. 670-1/29/78;
 - b) 7 kurhanów, stan. 2, położonych na uroczysku Szczekotowo w odl. ca 50 m na zachód od koryta rzeki Łutowni w bezpośrednim sąsiedztwie jej bagnistej doliny w oddziale 214, gm. Hajnówka, wpisanych do rejestru zabytków pod numerem rejestru 239/A decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku z dnia 27 grudnia 1978 r. l. dz. 670-1/30/78;
 - c) 59 kurhanów, stan. 3, położonych na uroczysku Szczekotowo w odl. ca 100-200 m na wschód od koryta rzeki Łutownia, poza zasięgiem jej bagiennej doliny, w oddziale 214, gm. Hajnówka, wpisanych do rejestru zabytków pod numerem rejestru 240/A decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku z dnia 27 grudnia 1978 r. l. dz. 670-1/31/78;

- d) 2 kurhany, stan. 4, położone na uroczysku Szczekotowo, w odl. ca 250 m na wschód od koryta rzeki Łutownia, w oddziale 214, gm. Hajnówka, wpisane do rejestru zabytków pod numerem rejestru 241/A decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku z dnia 27 grudnia 1978 r. l. dz. 670-1/32/78;
- e) 61 kurhanów, stan. 5, położonych w odl. ca od 100 do 375 m na wschód od koryta rzeki Łutownia w oddziale 214, na uroczysku Szczekotowo, gm. Hajnówka, wpisanych do rejestru zabytków pod numerem rejestru 242/A decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku z dnia 27 grudnia 1978 r. l. dz. 670-1/33/78;
- 8) występowanie pozostałości po węglarniach, użytkowanych w XVIII położonych na prawym brzegu rzeki Łutowni;
- 9) położenie rezerwatu w dużym zwartym kompleksie Puszczy Białowieskiej;
- 10) położenie rezerwatu w granicach obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska PLC200004;
- 11) położenie rezerwatu na gruntach Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Hajnówka;
- 12) graniczenie rezerwatu z drzewostanem użytkowanym gospodarczo oraz rzeką Łutownia.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Obszar ochrony czynnej obejmuje cały rezerwat.

§ 5. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej w rezerwacie, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
Beata Bezubik

**Załącznik nr 1 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 9 sierpnia 2022 r.**

**IDENTYFIKACJA ORAZ OKREŚLENIE SPOSOBÓW ELIMINACJI LUB
OGRANICZENIA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ
WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ ICH SKUTKÓW NA OBSZARZE
REZERWATU**

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
Zagrożenie istniejące wewnętrzne		
1	Zarastanie stanowisk lilii złotogłów <i>Lilium martagon</i> .	Odkrzaczanie stanowisk gatunku z wyniesieniem biomasy poza obręb stanowiska.
2	Zarastanie łąki.	Odkrzaczenie, a następnie ręczne skoszenie z zebraniem biomasy i wywiezieniem poza obszar rezerwatu, lub złożeniem w bróg na miejscu. Zabieg należy wykonywać nie rzadziej niż raz na dwa lata.
3	Rozpad drzewostanów w wyniku gradacji owadów stwarzające zagrożenie bezpieczeństwa publicznego.	Usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu powszechnemu wzdłuż linii oddziałowych, udostępnionych szlaków Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i dróg leśnych.
4	Zarastanie liniowych powierzchni otwartych – zmieniające na niekorzyść siedliska trawiaste oraz warunki życia niektórych gatunków roślin.	Powstrzymanie sukcesji drzew i krzewów. Oczyszczanie linii podziału powierzchniowego, dróg leśnych i ich poboczy.
Zagrożenie istniejące zewnętrzne		
5	Niewidoczna granica rezerwatu przyrody. Niszczenie oznakowań i infrastruktury rezerwatu.	Utrzymanie czytelnego oznaczenia granic rezerwatu przyrody. Bieżące naprawy i uzupełnienie infrastruktury i oznakowań.
Zagrożenie potencjalne wewnętrzne		
brak		
Zagrożenie potencjalne zewnętrzne		
6	Ekspansja inwazyjnych gatunków roślin zwłaszcza niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> oraz turzycy drżączkowatej <i>Carex brizoides</i> .	Monitoring pod kątem pojawiania się gatunków inwazyjnych co 4 lata przez cały okres obowiązywania planu. W przypadku pojawienia się gatunków ręczne usuwanie osobników w okresie letnim poza obszar rezerwatu.

7	Zaśmiecanie terenu. Penetracja terenu rezerwatu przyrody. Próby nielegalnego poszukiwania zabytków.	Zbieranie śmieci. Edukacja społeczeństwa. Wzmoczone patrolowanie obszaru rezerwatu przez Straż Leśną w okresie letnim. Wzmoczone patrole Straży Leśnej. Ujęcie zapisów o zakazach obowiązujących na terenie rezerwatu przyrody na tablicach informacyjnych.
---	---	---

**Załącznik nr 2 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 9 sierpnia 2022 r.**

**DZIAŁANIA OCHRONNE NA OBSZARZE OCHRONY CZYNNEJ, Z PODANIEM
RODZAJU, ZAKRESU I LOKALIZACJI TYCH DZIAŁAŃ**

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja ¹
1	Oczyszczanie z podszytów stanowisk lilii złotogłów <i>Lilium martagon</i> .	Wycięcie podszytów, nalotów drzew i krzewów wokół stanowisk i usunięcie biomasy poza obręb stanowisk. Co pięć lat poza okresem kwitnienia, nie wcześniej niż we wrześniu.	oddz. 214D b, oddz. 214C b.
2	Przywrócenie łąki do właściwego stanu.	Wycięcie krzewów, a następnie koszenie ręczne lub mechaniczne z zebraniem i wywiezieniem biomasy lub ze złożeniem w bróg na miejscu. Wykaszanie przeprowadzić nie wcześniej niż w sierpniu; jednokrotnie w ciągu roku; zabieg powinien być wykonywany stale, nie rzadziej niż co 2 lata.	oddz. 214C f.
3	Usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu powszechnemu wzdłuż linii oddziałowych i udostępnionych szlaków Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku, dróg.	Usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu jedynie na odległości 1 wysokości drzewostanu od dróg czy szlaków, stwierdzone przez ALP (Administrację Lasów Państwowych). W miarę potrzeb.	Linie oddziałowe, udostępnione szlaki i drogi leśne w obszarze rezerwatu.
4	Oczyszczanie linii podziału powierzchniowego, dróg leśnych i ich poboczy. Powstrzymanie sukcesji drzew i krzewów wzdłuż linii oddziałowych oraz dróg leśnych.	Wycinanie przydrożnych drzew i krzewów. Zabieg prowadzić w miarę potrzeb. Wycięte drzewa i krzewy pozostawić do naturalnego rozkładu.	Linie oddziałowe, drogi leśne i ich pobocze w obszarze rezerwatu.
5	1. Odnowienie granic rezerwatu zieloną farbą. 2. Bieżące naprawy infrastruktury oraz dróg leśnych i uzupełnianie infrastruktury i oznakowań.	1. 2. W miarę potrzeb.	Obszar rezerwatu.
6	Monitoring i usuwanie inwazyjnych gatunków roślin	Monitoring prowadzić raz na 4 lata w okresie letnim. W przypadku	Obszar rezerwatu.

¹ wg Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Hajnówka na lata 2012-2021

	m.in. niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> oraz turzycy drżączkowej <i>Carex brizoides</i> .	pojawienia się gatunków inwazyjnych ręczne ich usunięcie poza obszar rezerwatu.	
7	<ol style="list-style-type: none">1. Zbieranie śmieci.2. Edukacja w zakresie ochrony lokalnej przyrody i zasobów skierowana głównie do dzieci i młodzieży, a także do wybranych grup społeczności dorosłych.3. Skanalizowanie ruchu turystycznego.	<ol style="list-style-type: none">1. 2. W miarę potrzeb.3. Skierowanie ruchu turystycznego na szlaki przebiegające przez oddziały 214C i 214D w rezerwacie przyrody. Przebywanie jedynie w miejscach wyznaczonych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku. Kontrole Straży Leśnej z zakresu przestrzegania przepisów w ustawie o ochronie przyrody oraz w celu eliminacji zagrożenia zabytków archeologicznego, szczególnie w okresie natężenia ruchu turystycznego. W miarę potrzeb.	Obszar rezerwatu.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022r. poz. 916), dalej: ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan ochrony dla rezerwatu przyrody. Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Szczekotowo” został sporządzony na okres 20 lat zgodnie z art. 20 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody z dostosowaniem zakresu prac do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Projekt tego planu został sporządzony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku na podstawie art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody z uwzględnieniem zapisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 794).

Rezerwat przyrody „Szczekotowo” leży w części pokrywającej się z obszarem Natura 2000 Puszcza Białowieska PLC200004, będący jednocześnie obszarem specjalnej ochrony ptaków wyznaczonym Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. z 2011 r. Nr 25, poz. 133 ze zm.) i projektowanym specjalnym obszarem ochrony siedlisk, zatwierdzonym Decyzją Komisji Europejskiej, dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 6 listopada 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska PLC200004 (Dz. U. Woj. Podl., z 2015 r. poz. 3600). W planie zadań ochronnych ustanowionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 6 listopada 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska PLC200004 (Dz. U. Woj. Podl., z 2015 r. poz. 3600) ujęto obszar przedmiotowego rezerwatu przyrody, w związku z czym niniejszy plan nie uwzględnia zakresu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28 ustawy o ochronie przyrody. Projekt zarządzenia powstał w wyniku konieczności ustalenia Planu Ochrony dla tego obszaru.

Rezerwat przyrody „Szczekotowo” został utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 października 1979 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. Nr 26 poz. 141). Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej obejmującego zbiorowiska grądowe z licznymi drzewami pomnikowymi oraz największe na tym terenie skupienie kurhanów z okresu wczesnego średniowiecza, jak również pozostałości po smolarniach z XVIII wieku. Obecnie rezerwat przyrody funkcjonuje w oparciu o Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Szczekotowo” (Dz. Urz. Woj. Podl. poz. 4931).

Rezerwat przyrody „Szczekotowo” obejmuje obszar gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa będących w zarządzie Nadleśnictwa Hajnówka, o łącznej powierzchni geometrycznej 36,67 ha wyliczonej na podstawie współrzędnych punktów załamania granicy obszaru w układzie PL-1992, położony na terenie gminy Hajnówka, w powiecie hajnowskim, w województwie podlaskim.

Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze rezerwatu w planie ochrony nie wskazano obszaru ochrony ścisłej i obszaru ochrony krajobrazowej. Nie wskazano również obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa w rezerwacie oraz miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza w rezerwacie. Udostępnienie obszaru rezerwatu w tych celach może mieć w przyszłości miejsce na podstawie stosownych zarządzeń wydawanych na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 10, 13, 15, 17, 18, 21 i 23 ustawy o ochronie przyrody bądź w drodze indywidualnych zezwoleń wydawanych na podstawie art. 15 ust. 4 lub 5. Jednym z działań ochronnych jest skanalizowanie ruchu turystycznego do szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego Zarządzeniem nr 1/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 3 stycznia 2020 r. w sprawie szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwatach przyrody „Berezowo”, „Głęboki Kąt”, „Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej”, „Lipiny w Puszczy Białowieskiej”, „Olszanka Myśliszcze”, „Podcerkwa”, „Rezerwat Krajobrazowy Władysława Szafera”, „Siemianówka”, „Szczekotowo” i „Wysokie Bagno”. Udostępniono szlaki przebiegające przez oddziały 214C i 214D. Ponadto nie wprowadzono ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Hajnówka, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych na obszarze rezerwatu oraz wskazań do zmian w istniejącym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Hajnówka, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, planie zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego dotyczącego eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych na obszarze rezerwatu.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Szczekotowo”, zgodnie z art. 45a cytowanej ustawy o ochronie przyrody, przekazano do zaopiniowania w trybie roboczym Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska. Zgłoszone uwagi zostały uwzględnione w niniejszym projekcie.

Celem zapewnienia udziału społeczeństwa w opracowywaniu przedmiotowego dokumentu, zgodnie z przepisami Rozdziału 3 Działu III ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku obwieszczeniem z dnia 20 lipca 2021 r., znak: WPN.6202.1.2021 zawiadomił o przystąpieniu do sporządzenia projektów planów ochrony dla rezerwatów przyrody: „Pogorzelce”, „Szczekotowo”, „Sitki”, „Michnówka”, „Głęboki Kąt” i „Nieznanowo” informując o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie planów, w tym zapoznawania się z wynikami prac na potrzeby sporządzenia projektów planów oraz z projektami planów, a także zgłaszania do nich wniosków i uwag w terminie 21 dni od daty ogłoszenia. Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w prasie, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz w siedzibie Urzędu Gminy Hajnówka i Białowieża, w siedzibie Starostwa Powiatowego w Hajnówce, Regionalnej

Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku oraz Nadleśnictwa Hajnówka i Białowieża. We wskazanym terminie nie wpłynęły żadne wnioski i uwagi.

Następnie obwieszczeniem z dnia 24 grudnia 2021 r., znak: WPN.6202.1.2021 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku zawiadomił o wyłożeniu do konsultacji projektu zarządzenia w sprawie planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Szczekotowo” i możliwości zgłaszania uwag i wniosków do wskazanego projektu oraz pełnej dokumentacji sprawy dostępnej do wglądu w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku w terminie 21 dni od daty ogłoszenia. Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w prasie, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz w siedzibie Urzędu Gminy Hajnówka, w siedzibie Starostwa Powiatowego w Hajnówce, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku oraz Nadleśnictwa Hajnówka. W wyznaczonym czasie nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski do przedmiotu postępowania.

Projekt zarządzenia został skonsultowany z Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska, Nadleśnictwem Hajnówka, Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Białymstoku i Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Białymstoku oraz członkami Regionalnej Rady Ochrony Przyrody.

W myśl art. 19 ust. 2 ww. ustawy o ochronie przyrody projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Szczekotowo” został przekazany za pośrednictwem platformy E-PUAP do Rady Gminy Hajnówka celem zaopiniowania. Rada Gminy nie zajęła stanowiska w ustawowym terminie w związku z czym, zgodnie z art. 89 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) przyjęto, że zaopiniowała w całości pozytywnie przedłożony projekt.

Projekt zarządzenia zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 2 ww. ustawy o ochronie przyrody, został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody.

Projekt zarządzenia zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2022 r. poz. 135 z późn. zm.) został uzgodniony z Wojewodą Podlaskim.